

سید شرفشاه؟

اغلب و بلکه تمام گیلانیان اسمی را که عنوان مقاله ما است شنیده اند ولی آیا کسی در این صدد افتاده که بداند: «سید شرفشاه» کیست؟

سید شرفشاه یکی از مفاخر گیلان و گیلانیانست که مع الاسف در تاریکی غفلت زیر حجب تاریخ مانده و از انظار پنهان گردیده و بهین یادگاری هم که گذاشته بوده است بدست يك یا چند نفر نادان چو عزیز مصر بکلانی فروخته شد! . . .

سید شرفشاه همان شاعر وفیلسوفی است که اغلب دهقانان و مردم دیگر اشعار فلسفی او را با آهنگ «شرفشاهی» گیلکی در باغها، جنگلها، کنار مزارع - لب جویبارها و جاهای دیگر مایه تسلی خاطر قرار داده و هر عابر و شنونده را مجذوب آهنگ و نوای اشعار متین و دلچسبش مینمایند - و با اینحال ما نخواستیم ایم بطور شایسته آن نواها و اشعار حکمت آمیز گوش داده سراینده آنرا بشناسیم! . . .

روزی که مال مترقی و نیم مترقی عالم انواع صدمات و زحمات را در جمع آوری و حفظ آثار تاریخی و اعتلاء نام بزرگان [اعم از بیگانه و خودی] متحمل میشو ند و مبالغ هنکفت در این راه مصر و ف میدارند میتوان رضایت داد که رجال علم و ادب و حکماء و فلاسفه و زهاد و مورخین و اشخاص دیگر تاریخی این سرزمین در ظلمت بی بایان غفلت مستوری گزینند ؟

مستر «هل. رابینو» برای احیاء تاریخ ما صفحات تاریخ گیلان تألیف میر ظهیر الدین مرعشی را از کتابخانه «بداین اکسفر د» انگلستان عکس بر میدارد و چنانکه میگوید: رضایت نمیدهد که اهالی گیلان از تاریخ قدیمه خود شان بی اطلاع باشند» و در رشت بطبع ^{کتاب علم انسانی و مطالعات فرهنگی} ^{پرتال جامع علوم انسانی} خود پدیداریم!

واقلا تاریخ گیلان تألیف «ملاعبد الفتاح» فومنی را که چند نسخه از آن بیش در دست نیست [به حال مسوده گذارده] بطبع نمیرسانیم! و گو یا منتظریم که دانش پژوهی از انگلیس یا آلمان و فرانسه آمده و آن را چاپ کند!؟

گیلان پنانکه از معمای طبیعی ثروتمند و غنی است از آلائی
 ر و حای و معنوی هم بی بهره نبوده و فقط یک توجه و جدیتی
 لازم است که هویت خود را از آن جهت هم روشن سازد...
 باری آقا سید شرفشاه کیست؟

شناسائی کامل دانشور مذکور و فحوص احوال و زندگانی
 او بتدقیقات و تفحصات عمیقی احتیاج دارد که معالاسف
 وسایل آن در دست رس نگارنده نیست و با این حال تا حدیکه
 ممکن است شاعر شیرین سخن گیلک را تعرفه مینمایم . —

کمک من در این تعریف مستندات آتیه الذکر است :

۱ - مقدار اوراق مختلفه که از قدیم در خانوادها باقی

بوده و بعضی از آن هم باقی است . —

۲ - بعضی از اشعار سید شرفشاه . —

۳ - تاریخ گیلان .

بنابر مستندات مزبور . — اشعار گیلکی شرفشاهیکه با جاذبه

مخصوص بخود امروز از حلقوم دهقانان و خوانندگان

دیگر بگوش شما میرسد در اوایل یا اواسط قرن هفتم

هجری سروده شده .

چه بهو جب مستند ات سابقه الذکر فرزند چهارم سید شرفشاه

موسوم به «سید محمدجان» و فرزند پنجم وی موسوم به

«سید مولاجان» بوده اند — بدینظر یق: سید مولاجان

ابن سید محمدجان ابن سید ابراهیم ابن — سید محمد ابن سید یعقوب

ابن سید شرفالدین [— سید شرفشاه]

و سید مولاجان و سید محمدجان (که در ضیاء بر گسکر مد فونند)

بر حسب بعضی اوزاق که از قدیم باقی مانده معاصر

«امیر ساسان» گسکری بوده اند.

امیر ساسان هم معاصر امیر «دباج» فومنی و امیر محمد

رشتی و امیر محمد شفتی بوده که در حد و دسنه (۷۸۵)

هجری میزیسته و در نقاط مختلفه گیلان امارت داشته اند [۱]

از اینرو و چون مدت فاصله حیات سید مولاجان را با حیات

سید شرفشاه [به نسبت اعمار تقریبی اشخاص فاصله]

یکصد و سی سال فرض نمائیم و مدت مزبور را از (۷۸۵) که

زمان حیات سید مولاجان و سید محمدجان است [تفریق

نمائیم. سید شرفشاه در حد و دسنه (۶۵۵) هجری زنده گانی

داشته است و اگر مدت فاصله مر قوم را [باز به نسبت طول
حیات اشخاص و اسطه بین سید شرفشاه و مولا جان]
یکصد و پنجاه سال بگوئیم. - سید شرفشاه در حدود دهنه
[۶۳۵] هجری حیات داشته است. -

علاوه بر این که اشعار گردید سید شرفشاه در اوایل یا واسط
قرن هفتم هجری زندگانی مینموده است. -

بر حسب اطلاعات اشخاص صیحه کتاب

سید شرفشاه را دیده اند. و تقریباً اطلاع

و افر سید معزی الیه از اصطلاحات گیاهی

و بر حسب شواهد و قرائن دیگر محققاً

در «گیلان» و «بطن غالب در گسگر» متولد شده و پدر او

بیچنه پشت گیلانی بوده اند. موسسه تحقیقات و مطالعات گیاهی

مع الاسف محل تحصیل و میزان معامات

شرفشاه روشن نیست و ممکنست نزد پدر

خود تحصیل علم نموده باشد و این گمان

ناشی از آنجا است که غالباً آباء و اولاد

سید معزی الیه مردمان فاضل و دانشمند بوده اند و تالیفات

زاده بوم

سید شرفشاه

معارف و محل

تحصیل سید شرفشان

بعضی از آنها در حکمت الهی و عمای و فقه و غیره هنو ز در مجلدات ضخیم خطی باقی است ولی محقق است که سید مردی دانشمند و حکیم «فیلسوف» بوده و آنهاییکه کتاب وی را قبل از سرقت دیده بوده اند بمراتب فضل و دانش سیدگواهی میدهند و بعلاوه اشعار حکیمانها و (به قدریکه در دست است) شاهد این مدعی است و آنکه در حکمت تالیف داشته بخوبی روشن میدارد که اطلاعات علمی و افری داشته است.

بعلاوه مستندات مختلفه اشعار وی

مذهب

سید شرفشاه

میفهماند که مذهب جعفری داشته و شیعه

بوده است چنانکه فرد:

« لوح نبو، قلم نبو، شمشیر علی، بو، * مطالعات فرنگی

* کتاب جامع علوم انسانی
* نبی راجا نشین، حق ز اولی بو»

گواہ قضیه است و نیز متاوم است که با حکام مذهبی -

عاقه شدیدی داشته است چنانکه میگوید: پیغمبر از چندین کس

شفاعت نمی نماید، نخست - نماز نخوانها، دوم - روزه نگیرها

سیم - فرزندی که دل پدر و مادر خود را بیازارد -

چهارم - شراب خواران .

«شاه محمدشفا خازی نکوننا چندین کسانا

اول نماز پنجخوانانا، دوم روزه مدارانا»

«سیم فرزنده، دل پدر ما دریا زارا»

چهارم ریش بجمر شورانا.

از شعریکه در تاثیر فوت دختر «رکج» (۱) که گویا

زوجه اش بوده و ناگهانی مرده از مرگ خود شاه شرف را

آزرده دل نموده سروده است.

معلوم میشود که بوسیله فروش «خاک نقره»

ممر معاش

سید شرفشاه

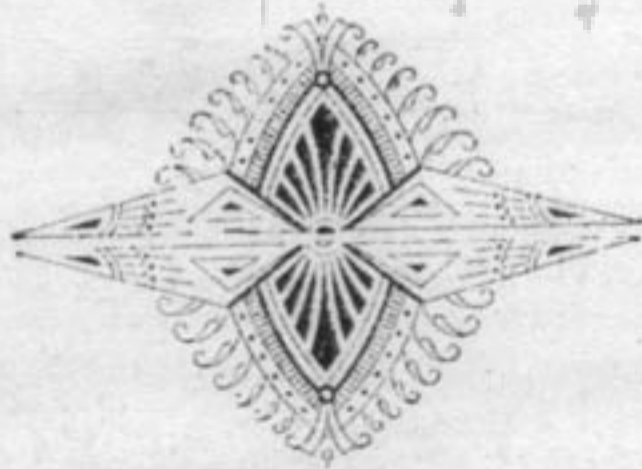
یا تهیه آن و بالاخره یکقسم زدگری

امرار معاش مینموده چنانکه میگویند: بقیه دارد

س . ص .

پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

(۱) مطابق مستندی که حین طبع بدست آمده «رکج» بمعنای کوزه گر و فخار است.